

וְאָמְרִין וְוִי לָן דְּלֵא אֲזִרְיִכְנָא אִידְנִין וְלֵא אֲצִיתְנָא
בְּחַהּוּא עֲלֵמָא. וּבְכָל יוֹמָא אָמְרִי וְוִי דָא.

תָּא חַוִּי, זְמִין קְדִישָא בְּרִידָא הוּא לְאַנְהָרָא לִזְן
לְצַדִּיקָיָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וְלְמִיּהַב לִזְן אֲנִר
חֹלְקֵהוֹן אֲתֵר דְּעֵינָא לָא שְׁלֵטָא לְמִיָּקָם עֲלִיהּ כְּמָה
דְּאַתְּ אָמֵר, (ישעיה טד) עֵין לָא רָאֲתָה אֱלֹהִים זִוְלַתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לִזְ. וּכְתִיב, (ישעיה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי
הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וּכְתִיב, (מלאכי ג) וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים
כִּי יִהְיוּ אֲפֵר תַּחַת רַגְלֵיכֶם. וּכְאִין אֲנִין צַדִּיקָיָא
בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. עֲלִיּהוּ כְּתִיב (ישעיה ט)
צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתִיב, (תהלים קמ) אֲךָ
צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פִּנְיֶךָ. בְּרוּךְ יְיָ
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (חסר):

לשון הקודש

וּכְתוּב (שם טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
הַפּוֹשְׁעִים בִּי. וּכְתוּב (מלאכי ג) וְעִסּוֹתֶם
רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֲפֵר תַּחַת רַגְלֵיכֶם.
אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. עֲלִיָּהֶם כְּתוּב (ישעיה ט) צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. וּכְתוּב (תהלים קמ) אֲךָ
צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
פִּנְיֶךָ. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

וְהֵם צוֹנְחִים וְאֹמְרִים: אוֹי לָנוּ
שְׁלֵא הִרְכַּנְנוּ אֲזִנִּים וְלֵא הִקְשַׁכְנוּ בְּאוֹתוֹ
עוֹלָם. וּבְכָל יוֹם אֹמְרִים: וַי לָנוּ!
כֵּא רָאָה, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהֵאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא וְלַתֵּת לָהֶם
שֶׁכֶר חֶלְקָם, מְקוֹם שְׁעִין לֵא שׁוֹלְמַת
לְעַמֵּד עָלָיו, כְּמוֹ שְׁנֵאמֵר (ישעיה טד) עֵין לָא
רָאֲתָה אֱלֹהִים זִוְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֵה לִזְ.

פְּרַשְׁתַּת תּוֹלְדוֹת נֹחַ

אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת נֹחַ, רַבִּי חֵיִיא פְּתַח (ישעיה ס) וְעַמּוּד פְּלִמָּה
צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נֶצֶר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה
יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. וּבְאִין אַנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלֵי
בְּאוּרֵיִתָּא, וַיְדַעֵי אֲרַחֲנִין דְּאוּרֵיִתָּא, דְּבִגְיֵנָה יִזְכּוּן
לְעֵלְמָא דְּאַתֵּי.

תָּא חֲזִי, כָּל יִשְׂרָאֵל אֵית לֹון חוֹלְקָא לְעֵלְמָא
דְּאַתֵּי. מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּנִטְרִין בְּרִית דְּעֵלְמָא
אַתְקִיִּים עֲלֵיהּ. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (ירמיה לג) אִם לֹא
בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי.
וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל דְּנִטְרִי בְּרִית וְקִבְּלוּ לִיה אֵית לֹון
חוֹלְקָא בְּעֵלְמָא דְּאַתֵּי.

וְלֹא עוֹד אֵלָא בְּגִין כְּדִּ אֶקְרוּן צְדִיקִים. מִכָּאֵן
אוֹלִיפְנָא כָּל מָאן דְּנִטְרִי הֵאֵי בְּרִית דְּעֵלְמָא
אַתְקִיִּים עֲלֵיהּ. אֶקְרִי צְדִיק. מִנָּא לָן מִיּוֹסֵף. בְּגִין

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

פְּרַשְׁתַּת תּוֹלְדוֹת נֹחַ

הַבְּרִית שְׁהַעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהּ, כְּמוֹ
שְׁנַאֲמַר (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמֵם
וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי וְעַל
זֶה, יִשְׂרָאֵל שְׁשׂוּמְרִים הַבְּרִית וְקִבְּלוּ
אוֹתָהּ, יֵשׁ לְהֵם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

וְלֹא עוֹד, אֵלָא מִשּׁוּם כְּדִּ נִקְרָא צְדִיקִים.
מִכָּאֵן לְמַדְּנֹו, כָּל מִי שְׁשׂוּמֵר הַבְּרִית הוּוּ
שְׁהַעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהּ, נִקְרָא צְדִיק. מִנָּן

אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי חֵיִיא פְּתַח, (ישעיה ס)
וְעַמּוּד כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ
נֶצֶר מִטְּעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְּפָאֵר. אֲשֶׁרִיהֶם
יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וַיּוֹדְעִים דְּרַבִּי
הַתּוֹרָה שְׁבַגְלָלָה יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבָּא.

כֵּן רָאָה, לְכָל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ חֶלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא, מָה הַטְּעַם? מִשּׁוּם שְׁשׂוּמְרִים

דְּנַטַר לִיהַ לְבָרִית עֲלֵמָא, זָכָה דְּאַקְרִי צַדִּיק. וְעַל כֵּן
וְעַמְדָּא כְּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אֵלֶּה בְּכֹל אֲתֵר פֶּסֶל אֶת
הָרֵאשׁוֹנִים תַּנִּינָן וְכוּ'. מַה כְּתִיב לְעֵילָא

בְּפִרְשָׁתָא דְּבְרָאשִׁית (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן

לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וּמִשָּׁם יִפְרָד וְגו'. הֵהוּא נָהָר דְּנָגִיד

וְנָפִיק וְעֵייל לְגַנְתָּא וְאַשְׁקִי לִיהַ מִשְׁקִיו דְּלְעֵילָא

וְעָבִיד לִיהַ נִיחָא וְעָבִיד אִיבִין וְרַבִּי זְרַעִין. וְהוּא כְּדִין

נִיחָא לְכֹלָא. וְדָא נִיחָא לִיהַ לְגַנְתָּא. וְדָא עָבִיד

נִיחָא בִּיהַ (נִיֵּא לְגַנְתָּא. וְנִנְתָּא נִיחָא בִּיהַ). כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (בראשית

ג) כִּי בּוֹ שָׁבַת. וְכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

וְדָא רָזָא דְּמַלְהָ דָּא עָבִיד תּוֹלְדוֹת וְלֹא אֲחֵרָא.

תָּא חַזִּי, (כח ב) כְּגוֹנוֹנָא דָּא נַח לְתַתָּא. קִיֵּימָא

קִדִּישָׁא הָוָה דְּוִגְמָא דְּלְעֵילָא. וְעַל דָּא אֲקַרִּי

לשון הקודש

שְׁלַמְעֵלָה, וְעוֹשָׂה לוֹ נַחַת וְעוֹשָׂה פְרוֹת
וּמַגְדֵּל זְרַעִים, הוּא אִזְ נוֹחַ לְכֹל. וְזֶה נוֹחַ
לְגֵן. וְזֶה עוֹשָׂה מְנוּחָה בּוֹ וְנִיֵּא לְגֵן וְהֵן גַּח
בוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם) כִּי בּוֹ שָׁבַת, וְכְתוּב
וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וְזֶה סוּד שֶׁדָּבָר זֶה
עוֹשָׂה תּוֹלְדוֹת וְלֹא אֲחֵר.

בַּא רְאֵה, כְּמוֹ זֶה נַח לְמַטֵּה הַבְּרִית
הַקְּדוּשָׁה הָיָה דְּגַמָּא שְׁלַמְעֵלָה, וְעַל זֶה
נִקְרָא אִישׁ הָאֲדָמָה. וְסוּד לְמַדְנֵי שְׁהַרִּי

לְנוֹ? מִיּוֹסָף. מִשׁוּם שֶׁשָּׁמַר אֶת בְּרִית
הָעוֹלָם זָכָה שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק. וְעַל כֵּן וְעַמְדָּא
כְּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, אֵלֶּה – בְּכֹל מְקוֹם
פֶּסֶל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים. שְׁנִינֵנוּ וְכוּ'. מַה
כְּתוּב לְמַעְלָה בְּפִרְשָׁתָא דְּבְרָאשִׁית? (בראשית

ג) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן
וּמִשָּׁם יִפְרָד וְגו'. אוֹתוֹ הִנְהָר שֶׁשׁוֹפֵעַ
וְיוֹצֵא וְנִכְנָס לְגֵן וּמִשְׁקָה אוֹתוֹ מִהַשְׁקָאָה

אִישׁ הָאָדָמָה. וְרָא אֹלִיפְנָא, דְּהָא נַח אֲצַטְרִיךְ
לְתִיבָה לְאַתְחַבְרָא בַּהּ. וְלִקְיִמָּא זַרְעָא דְכוּלָּא
דְּכְתִיב לְחַיִּית זַרְע.

מָאן תִּיבָה. דָּא (ד'א) אַרְוֹן הַבְּרִית. וְנַח וְתִיבָה לְתַתָּא
הָכִי הוּוּ כְּדוּנְמָא (ד'א) דְּלַעֲיָלָא. נַח פְּתִיב בֵּיה
בְּרִית דְּכְתִיב וְהִקְיִמוּתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְךָ וְגו'. וְעַד
דְּאַתְקִימִים בֵּיה בְּרִית לָא עָיִל לְתִיבּוּתָא. דְּכְתִיב
וְהִקְיִמוּתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְךָ וּבָאתְ אֶל הַתִּיבָה. וּכְדִין
הָוָה תִּיבָה אַרְוֹן הַבְּרִית. (ד'א) תִּיבָה וְנַח כְּלָא כְּגוּוּנָא
דְּלַעֲיָלָא. וּבְגִין דְּהָא בְּרִית לְעֵילָא הוּא עָבִיד
תּוֹלְדוֹת. כְּגוּוּנָא דָּא נַח (ד"א לְתַתָּא) אִיהוּ עָבִיד תּוֹלְדוֹת.
בְּגִינֵי כֵךְ (בְּמַה דְּאַתְ אָמַר) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נַח.

נַח אִישׁ צַדִּיק. הָכִי הוּא וְדָאֵי כְּגוּוּנָא דְּלַעֲיָלָא. וְעַל
דָּא (מְשַׁלִּי) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם פְּתִיב. וְאַרְעָא עַל
דָּא אֶתְקִימַת. דְּהָא אִיהוּ עֲמוּדָא דְּעֵלְמָא קִימָא

לשון הקודש

הַתְּבָה. וְאִזּוּ הִיְתִיבָה הַתְּבָה אַרְוֹן הַבְּרִית. וְזוּ
תְּבָה וְנַח, הַכֵּל כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה. וּבְגִלְל
שֶׁהַבְּרִית הוּאֵת לְמַעְלָה, הוּא עוֹשֶׂה
תּוֹלְדוֹת. כְּמוֹ זֶה נַח וְלִמְסָהוּ הוּא עוֹשֶׂה
תּוֹלְדוֹת. מִשּׁוּם כֵּךְ (כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר) אֵלֶּה
תּוֹלְדוֹת נַח.

נַח אִישׁ צַדִּיק, כֵּךְ הוּא בְּדָאֵי כְּמוֹ
שְׁלִמְעֵלָה. וְעַל זֶה פְּתִיב (מְשַׁלִּי) וְצַדִּיק

נַח הַצַּטְרִיךְ לְתַתָּא לְהַתְּחַבֵּר עִמָּה וְלִקְיִים
זַרְעָא שְׁל הַכֵּל, שְׁפָתוֹב לְחַיִּית זַרְע.

מִי זֶה הַתְּבָה? וְזוּ אַרְוֹן הַבְּרִית. וְנַח
וְהַתְּבָה לְמַטָּה כֵּךְ הִם כְּמוֹ דְּנְמָא וְזוּ
שְׁלִמְעֵלָה. בְּנַח פְּתִיב בְּרִית, שְׁפָתוֹב
וְהִקְיִמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְךָ. וְעַד שֶׁהִתְקַיִים
בּוֹ בְּרִית לָא נִכְנַס לְתַתָּא, שְׁפָתוֹב
וְהִקְיִמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְךָ וּבָאתְ אֶל

עֲלִיָּה. וּמֵאֵן אִיְהוּ דָּא צְדִיק. וְנַח אֶקְרִי צְדִיק לְתַתָּא.
 וְרִזָּא (נ"א דא) דְּכֹלָא, אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נַח, דִּיִּקְא,
 דְּלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיה לְעֵלְמִין. וְלִמְהוּי הוּא בְּאַרְעָא
 כְּגִזְוֵנָא דְלַעִילָא אִישׁ צְדִיק יְסוּדָא דְעֵלְמָא. בְּרִית
 שְׁלוֹם שְׁלָמָא דְעֵלְמָא. אִישׁ הָאֲדָמָה וְדָאִי. וְעַל דָּא
 (בראשית 1) וְנַח מְצָא חֵן בְּעֵינֵי יי.

תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו. מָאִי בְּדוֹרוֹתָיו, אֵלִין אֲנִין
 דְּנִפְקוּ מִנִּיה. הוּא אֲשָׁלִים לְכַלְהוּ. וְהוּא הָוָה
 שְׁלִים מְכַלְהוּ. תָּמִים הָיָה דְאֶתִּילִיד מְהוּל דְּכַתִּיב
 הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וְהָיָה תָּמִים. בְּדוֹרוֹתָיו וְלֹא בְּדָרִין
 דְּעֵלְמָא דְהָא מִנִּיה נִפְקוּ (תולדות בעלמא).

תָּא תָּזִי, נַח אֶתְחַזִּי מִיּוֹמָא דְאֶתְבְּרִי עֵלְמָא לְמַהוּי
 בְּתִיבָה בְּחַבּוּרָא חַד וְלִמְיַעַל בְּהָ, וְעַד לָא

לשון הקודש

תָּמִים הָיָה בְּדוֹרוֹתָיו, מַה זֶה בְּדוֹרוֹתָיו?
 אֵלֶּה אוֹתָם שֶׁיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ. הוּא הַשְּׁלִים
 אֶת כָּלָם, וְהוּא הָיָה שְׁלֵם מְכַלָּם. תָּמִים
 הָיָה – שְׁנוּלֵד מְהוּל, שְׁכַתוּב הִתְהַלֵּךְ
 לְפָנַי וְהָיָה תָּמִים. בְּדוֹרוֹתָיו – וְלֹא בְּדוֹרוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי מִמֶּנּוּ יֵצְאוּ וְתוֹלְדוֹת
 בְּעוֹלָם.

בֵּא רְאֵה, נַח רְאוּי הָיָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּתִבָּה בְּחַבּוּרָא אֶחָד
 לְהַכְנִס בְּהָ, וְעַד שֶׁלֹּא הִתְחַבְּרוּ בְּאַחַד,

יְסוּד עוֹלָם. וְהָאֲרִץ מִתְקַנְמַת עַל זֶה,
 שֶׁהָרִי הוּא הַעֲמוּד שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו,
 וּמִיְהוּ? זֶה צְדִיק, וְנַח נִקְרָא צְדִיק לְמַטָּה.
 יְסוּד וְנ"א זֶהוּ שֶׁל הַכֹּל – אֶת הָאֱלֹהִים
 הִתְהַלֵּךְ נַח. דְּקוּא. שְׁלֵם נִפְרַד מִמֶּנּוּ
 לְעוֹלָמִים, וְשִׁיְהִיָּה הוּא בְּאֲרִץ כְּמוֹ
 שְׁלֵמַעְלָה אִישׁ צְדִיק יְסוּד הָעוֹלָם. בְּרִית
 שְׁלוֹם, שְׁלוֹם שֶׁל הָעוֹלָם. אִישׁ הָאֲדָמָה
 וְדָאִי. וְעַל זֶה (בראשית 1) וְנַח מְצָא חֵן בְּעֵינֵי
 ה'.

אֶת־תַּבְרֹו כִּתְדָא לָא הָוָה עֲלֵמָא כְּדָקָא יְאוּת, לְבַתָּר
 מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ. מַהוּ
 נִפְצָה. כִּמָּה דְאֵת אָמַר, (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד. דְּמִתְמָן
 אֲשַׁתְּכַח פְּרוּדָא וְאֶת־בְּרֹו תוֹלְדוֹת לְכָל סְטֵרִין וְכֹלָא
 חַד פְּרוּגְמָא חֲדָא. בְּגִינֵי כֶּךָ אֵלֶּה תוֹלְדוֹת נַח. אֵלֶּה
 וְדָאֵי. דְּהָא יִסּוּדָא דְעֲלֵמָא אִיהוּ דְעֵבִיד (דף ט ע"א)
 תוֹלְדוֹת לְקִיּוּמָא בְּאַרְעָא. אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה.
 אָמַר אַרְיָא בְּחִילִיָּה טִינָרָא נָקִיב וְתַבְר. כֶּךָ הוּא וְדָאֵי.
 וְתָא חֲזִי, מְשִׁיעוּרָא דְתִיבּוּתָא אוּף נְמִי הָכִי הוּא.

תּוֹסַפְתָּא

לְמָה נַח נַח תְּרִי זְמַנִּי. אֵלֶּא כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק דִּי בְעֲלֵמָא אֵית לִיָּה
 תְּרִין רוּחִין. רוּחָא חַד בְּעֲלֵמָא דִּין וְרוּחָא חַד בְּעֲלֵמָא דְאֵתִי.
 וְהָכִי תִשְׁכַּח בְּכֹלְהוּ צַדִּיקֵי מִשָּׁה מִשָּׁה, יַעֲקֹב יַעֲקֹב, אַבְרָהָם
 אַבְרָהָם, שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל, שֵׁם שֵׁם. בַּר מִיִּצְחָק דְלָא כְּתִיב בֵּיה כִּמָּה
 דְכְּתִיב בְּהוּ. בְּגִין דִּיִּצְחָק בְּשַׁעֲתָא דְאֶתְקַרַּב עַל גְּבִי מַדְבְּחָא נִפְקַת

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַתְּבָחָה גַּם כֶּךָ זֶה.

תּוֹסַפְתָּא

לְמָה נַח נַח פְּעַמִּים? אֵלֶּא כָּל צַדִּיק
 וְצַדִּיק שְׂפַעוּלָם יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי רוּחוֹת – רוּחַ
 אַחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְרוּחַ אַחַת בְּעוֹלָם
 הַבָּא. וְכֶךָ תִּמְצָא בְּכָל הַצַּדִּיקִים: מִשָּׁה
 מִשָּׁה, יַעֲקֹב יַעֲקֹב, אַבְרָהָם אַבְרָהָם,
 שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל, שֵׁם שֵׁם. פֶּרַט לִיִּצְחָק
 שְׁלֵא כְּתוּב בּוֹ כִּמּוֹ שְׂפַתוֹב בְּהֶם, מְשׁוּם
 שִׁיִּצְחָק, בְּשַׁעֲהָ שְׁנַקְרַב עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ,

לֹא הִנֵּה הָעוֹלָם פְּרָאוּי. אַחַר כֶּךָ מַה
 כְּתוּב? (שם ט) וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל הָאָרֶץ.
 מַהוּ נִפְצָה? כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר (שם א) וּמִשָּׁם
 יִפְרֹד. שְׂמִשָּׁם נִמְצָא פְּרוּד וְהִתְפָּזְרוּ
 תוֹלְדוֹת לְכָל הַצְּדִידִים וְהַכֹּל אַחַד כְּדִגְמָא
 אַחַת. מְשׁוּם כֶּךָ אֵלֶּה תוֹלְדַת נַח. אֵלֶּה
 וְדָאֵי. שְׁהֵרִי יִסּוּד הָעוֹלָם הוּא שְׁעוּשָׁה
 תוֹלְדוֹת לְקִיּוּם בְּאַרְץ. בָּא רַבִּי אַבָּא
 וּנְשָׁקוּ. אָמַר, אַרְיָה בְּכַחוּ נּוֹקֵב סְלַע
 וְשׁוּבַר. כֶּךָ זֶה בּוֹדָאֵי. וּבֵא וְרֵאָה, מְשַׁעוּר

נשמתיה דהות ביה בהאי עלמא. ובין דאתמר ביה באברהם, ברוך מתייה המתים תבת ביה נשמתיה דעלמא דאתי. בגין דא תשבת דלא יחד קדשא בריך הוא שמייה אלא על יצחק בגין דאתחשב כמת ועל דא רמו קרא ואמר (איוב ז) הן בקדושו לא יאמין וגו'.

דבר אחר אלה תולדות בגין דהוה צדיק שבת ליה תרי זמני. תמים היה בדורותיו, אבל בדרין אחרנין אינו נחשב לכלום, כמו דרא דאברהם ודרא דמשה ודרא דדוד. דבר אחר חמי מאי עבר בדרא דכלהו חייבים, קל וחומר אלו היה בדרא דכלהו צדיקים: (עד כאן תוספתא)

רבי אלעזר פתח (תהלים מז) **לכו חזו מפעלות יי אשר שם שמות בארץ. האי קרא הא אתמר ואוקמוה. אבל לכו חזו, מאי חזו. כמא דאת אמר, (ישעיה כא) חזות קשה הוגד לי. בעובדוי דקדשא בריך הוא עביר, אתגלי נבואה עלאה לבני נשא. אשר שם שמות, שמות ודאי, דהא שמא גרים לכלא.**

לשון הקודש

יצאה נשמתו שהיתה בו בעולם הזה. ובין שנאמר באברהם ברוך מתייה המתים, שבה אליו נשמתו של העולם הבא. משום זה תמצא שלא יחד הקדוש ברוך הוא את שמו אלא על יצחק, משום שנחשב כמת. ועל זה רמו הכתוב ואמר (איוב טו) הן בקדשו לא יאמין וגו'.

דבר אחר אלה תולדות, משום שהיה צדיק שבת אותו פעמים. תמים היה בדרתיו, אבל בדורות אחרים אינו נחשב לכלום, כמו דורו של אברהם ודור משה ודור דוד. דבר אחר, ראה מה עשה בדור שכלם רשעים, קל וחומר אלו היה בדור שכלם צדיקים. ע"כ התוספתא

רבי אלעזר פתח, (תהלים מז) **לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ. הפסוק הזה תרי נתבאר, ובארוהו. אבל לכו חזו, מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הוגד לי. במעשויו שהקדוש ברוך הוא עושה מתגלה נבואה עלינה לבני אדם. אשר שם שמות - שמות**

**כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה וְגו' אִמְאִי הָכָא
לֵאמֹר. וְאִמְאִי זֶה. אֶלָּא לֵאמֹר דָּא אֶתְתָּא.**

זֶה דָּא צְדִיק. (רמזו כמו דקדשא בריד הוא קרא ליה נח נייחא דארעא. לאמר, מאי לאמר. אלא אתר דא קרי ליה נח. ומאן איהו ארעא קדישא. לאמר זה ינחמנו מפעשגנו וגו'. עבד ליה קדשא בריד הוא לתפא כגוונא עלאה) (נ"א זה דא צדיק וכן נח לאמר, נח) דא צדיק. לאמר דא נוקבא. בגין דלא מתפרשין דא מן דא. אמר רבי יצחק לאמר דא ארעא קדישא) (וזה אמת) **כְּתִיב הָכָא זֶה יִנְחַמְנוּ, וְכְתִיב הָתָם (ישעיה כה) זֶה יִי קִוִּינוּ לוֹ. וַפְּאִין אֲנִין צְדִיקָא דְרְשִׁימִין בְּרְשִׁימוֹ דְּנוֹשְׁפִּנְקָא דְּמִלְכָּא לְמַהוּי בְּשִׁמְיָה רְשִׁימִין וְאִיהוּ שְׁוֵי שְׂמָחִין בְּאַרְעָא בְּדַקָּא יְאוּת.**

כְּתִיב וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ. וְכְתִיב, וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. אִמְאִי לָא כְּתִיב אֶת. אֶלָּא הָתָם דִּרְנָא אֲחֵרָא (ר"א חדא) וְהָכָא דִּרְנָא אֲחֵרָא. (נ"א את, כְּסָה דְאֶת אֲמֵר וְאֲרָאֵה אֶת יִי) בְּדַכְתִּיב, (ישעיה ו) וְאֲרָאֵה אֶת יִי. וְאֲרָאֵה יִי

לשון הקודש

לאמר זו ארץ הקדושה (וזה אמת). כתוב כאן זה ינחמנו, וכתוב שם (ישעיה כה) זה ה' קוינו לו. אשריהם הצדיקים שרשומים פרשם של חותמת המלך להיות בשמו רשומים, והוא שם שמות בארץ פראוי. **כתוב ויקרא את שמו נח, וכתוב ויקרא שמו יעקב.** למה לא כתוב את? אלא שם ברנה אחרת (ד"א אחת) וכאן ברנה אחרת, (נ"א את, כמו שאמר ואראה את ה' בכתוב (שם ו) ואראה את ה'. ואראה ה'

ודאי, שהרי השם גורם לכל. **כתוב ויקרא את שמו נח לאמר זה וגו', למה כאן לאמר? ולמה זה? אלא לאמר זו האשה.** זה זה צדיק. רמזו כמו שהקדוש ברוך הוא קרא לו נח, מנחת הארץ. לאמר, מה זה לאמר? אלא מקום זה קרא לו נח, ומי הוא? ארץ הקדושה. לאמר זה ינחמנו מפעשגנו וגו'. עשה אותו הקדוש ברוך הוא למטה ברנא עליונה. (נ"א זה זה צדיק, וכן נח לאמר, נח) זה צדיק. לאמר זו נקבא, משום שלא נפרדים זה מזה. אמר רבי יצחק,

לֹא כְּתִיב אֱלֹא אֶת יי. אוֹף הָכֵא בְּנֵה וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב בְּרִנָּה דִּילִיָּה, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמַּשׁ קָרָא לִיה יַעֲקֹב. אֲבָל הָכֵא אֶת לְאִתְּכַלְלָא שְׂכִינְתָּא. (נ"א דהיא בְּרִנָּה אֲחֵרָא לְמַתָּא):

אֱלֹה תולדות נח וגו'. רבי יהודה פתח (תהלים קיב) טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. טוב איש, דא קדשא בריך הוא דאקרי טוב. כמה דכתיב, (תהלים קמה) טוב ה' לכל. וכתיב, (שמות טו) ה' איש מלחמה. להאי כל חונן ומלוה. לאתר דלית ליה מדיליה. וזהו אתר מניה אתון יכלכל דבריו במשפט, דהא זהו דבר לא אתון אלא במשפט כמה דאת אמר (תהלים פט) צדק ומשפט מבון בסוף.

דָּבָר אַחֵר טוֹב אִישׁ, דָּא צְדִיק דְּכֵתִיב, (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פְרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכְלוּ. רַבִּי

לשון הקודש

קמה) טוב ה' לכל, וכתוב (שמות טו) ה' איש מלחמה. לכל הזה חונן ומלוה, למקום שאין לו משלו, ואותו מקום גזון ממנו. יכלכל דבריו במשפט - שהרי אותו דבר לא גזון אלא במשפט, כמו שנקאר (תהלים פט) צדק ומשפט מבון בסוף.

דָּבָר אַחֵר טוֹב אִישׁ - זה צדיק, שכתוב (ישעיה ג) אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פְרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכְלוּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, זֶה נֹחַ,

לא כתוב אלא את ה', גם כך בנח ויקרא את שמו נח. ויקרא שמו יעקב - בְּרִנָּה שלו הקדוש ברוך הוא ממש קראה לו יעקב. אבל כאן את - להכליל את השכינה וניא שהיא בְּרִנָּה אֲחֵרָא לְמַתָּא.

אֱלֹה תולדות נח וגו'. רבי יהודה פתח, טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. טוב איש - זה הקדוש ברוך הוא שנקרא טוב, כמו שכתוב (שם)

יֹאמְרֵי אָמַר דָּא נַח דְּכַתְיב נַח אִישׁ צַדִּיק. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר דָּא שְׁבַחָא דְשַׁבְתָּ, דְּבִיה פְּתַח טוֹב, דְּכַתְיב,
(תהלים צב) טוֹב לְהוֹדוֹת לַה'.

רַבִּי תִּיָּא אָמַר כִּלְא חַד וְכִלְהוּ מְלַה חָדָא אָמְרוּ.
וְדָא עֶבֶיד תּוֹלְדוֹת בְּעֵלְמָא. תּוֹלְדוֹת דְּעֵלְמָא
מָאן אַנּוּן. אֵלִין נִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא דְאַנּוּן אִיבָא
דְּעוֹבְדוּי דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר
בְּשַׁעְתָּא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְתַעֲטַר בְּעֵטְרוּי, מְתַעֲטַר
מֵעִילָא וּמִתְתָּא. מֵעִילָא מֵאֲתַר דְּעַמִּיקָא דְכִלְא.
מְתַעֲטַר מִתְתָּא בְּמַה. בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקָא. בְּדִין
אֲתוּסַף חַיִּים מֵעִילָא וּמִתְתָּא. וְאֲתַכְּלִיל אֲתַר מְקוֹדְשָׁא
מִכָּל סְטְרִין וּבִירָא אֲתַמְלִיָּא וַיִּבָּא אֲשַׁתְּלִים, וּכְדִין
יָהֵב לְכִלְא.

כְּתִיב, (משלי ה) שִׁתָּה מִיָּם מְבוֹרָךְ וְנוֹזְלִים מִתּוֹךְ
בְּאֵרֶךְ. אִמָּאי (הכא) בּוֹרָךְ בְּקִדְמִיתָא וּלְבַתֵּר

לשון הקודש

בְּרוּךְ הוּא מְתַעֲטַר בְּעֵטְרוֹתָיו, מְתַעֲטַר
מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה, מְלַמְעֵלָה מִמְּקוֹם
שְׁלַעֲמַק הַכֵּל. מְתַעֲטַר מְלַמְטָה בְּמַה?
בְּנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים. וְאִזּוּ נוֹסְפִים חַיִּים
מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה, וְנִכְלָל מְקוֹם הַמְּקוֹדֵשׁ
מִכָּל הַצַּדִּיקִים, וְהַבְּאֵר מִתְּמַלְאֵת וְהָיָה
נִשְׁלֵם, וְאִזּוּ נוֹתֵן לְכָל.

כְּתִיב (משלי ה) שִׁתָּה מִיָּם מְבוֹרָךְ וְנוֹזְלִים

שְׁכַתוֹב נַח אִישׁ צַדִּיק. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
זֶה הַשְּׁבַח שֶׁל הַשַּׁבָּת שָׁבוּ פְּתַח טוֹב,
שְׁכַתוֹב (תהלים צב) טוֹב לְהוֹדוֹת לַה'.

רַבִּי תִּיָּא אָמַר, הַכֵּל אַחַד, וְכֹלָם אָמְרוּ
דְּבַר אַחַד. וְזֶה עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם.
תּוֹלְדוֹת שֶׁל הָעוֹלָם מִי הֵם? אֵלּוּ נִשְׁמוֹת
הַצַּדִּיקִים שֶׁהֵם פְּרִי מַעֲשֵׂי הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ
הוּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּשַׁעָה שֶׁהַקּוֹדֵשׁ

בְּאֶרֶץ. דְּהָא בּוֹר לָא אֶקְרִי אֶלָּא רִיקְנִיָּא דְלָא נְבִיעַ.
 בְּאֶר מִיּוֹן דְנִבְעִין. אֶלָּא כְּלָא אַתְר חַד הוּא. אֶלָּא
 אַתְר דְמִסְכְּנִי (נ"א דְמִסְכְּנִיתָא) אַחִידָן בֵּיה אֶקְרִי בּוֹר. דְלִית
 לִיה מְדִילִיה אֶלָּא מַה דְיַהֲבִין בְּגֵיזֵיה. וּמֵאן אִיהוּ
 דְלִי"ת. לְבַתָּר אַתְעֵכִיד בְּאֶר דְאִיהוּ נְבִיעַ וּמְלִיָּא (ד"א
 דְמְלִיָּא) מְכָל סְטָרִין. וּמֵאן אִיהוּ ה"א. אַתְמְלִיָּא מְעִילָא
 וּנְבִיעַ מִתְתָּא. אַתְמְלִיָּא מְעִילָא כְּמַה דְאַמְרִין.
 וּנְבִיעַ מִתְתָּא מְנַשְׁמַתְהוֹן דְצַדִּיקָא.

דְבַר אַחַר שְׁתֵּיה מִיּוֹם מְבוֹרָךְ, דָּא דוֹד מְלָכָא
 דְכְתִיב בֵּיה (שְׁמוּאֵל ב כג) מִי יִשְׁקֵנִי מִיּוֹם מְבוֹרָךְ בֵּית
 לָחֶם. וְנוֹזְלִים דָּא אַבְרָהָם. מִתּוֹךְ, דָּא יַעֲקֹב דְאִיהוּ
 בְּאֶמְצַעִיתָא. בְּאֶרֶץ דָּא יַצְחָק דְאֶקְרִי בְּאֶר מִיּוֹם חַיִּים.
 הָא בְּהַאי קָרָא אֲשַׁתְּבַח רְתִיבָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה
 מְאַבְחָן. וְדוֹד מְלָכָא אַתְחַבֵּר עִמְהוֹן. אִית מָאן דְיִימַר,

לשון הקודש

מלמעלה בארץ. למה וכאן בורך בתחלה
 ולאחר כך בארץ? שהרי בור לא נקרא
 אלא ריק שאינו נובע. באר – מים
 שנובעים? אלא הכל מקום אחד הוא.
 אלא מקום שהעניים וניא שהעניו אחוזים
 בו נקרא בור, שאין לו משלו אלא מה
 שנותנים לתוכו, ומיהו? דל"ת. אחר כך
 נעשה באר שהוא נובע ומלא ושמחמלא
 מכל הצדדים, ומיהו? ה"א. מתמלאת
 מלמעלה ונובעת מלמטה. מתמלאת

מלמעלה כמו שאמרנו, ונובעת מלמטה
 מנשמות הצדיקים.
 דבר אחר, שתי מים מבורך – זה דוד
 המלך, שכתוב בו (שמואל ב כג) מי ישקני
 מים מבאר בית לחם. ונוזלים – זה
 אברהם. מתוך – זה יעקב, שהוא
 באמצע. בארץ – זה יצחק, שנקרא באר
 מים חיים. הרי בפסוק הזה נמצאת
 המרכבה הקדושה העליונה מהאבות.
 ודוד המלך התחבר עמם. יש מי שיאמר,

מתוך בארץ. למה וכאן בורך בתחלה
 ולאחר כך בארץ? שהרי בור לא נקרא
 אלא ריק שאינו נובע. באר – מים
 שנובעים? אלא הכל מקום אחד הוא.
 אלא מקום שהעניים וניא שהעניו אחוזים
 בו נקרא בור, שאין לו משלו אלא מה
 שנותנים לתוכו, ומיהו? דל"ת. אחר כך
 נעשה באר שהוא נובע ומלא ושמחמלא
 מכל הצדדים, ומיהו? ה"א. מתמלאת
 מלמעלה ונובעת מלמטה. מתמלאת

וְנוֹזְלִים דָּא יִצְחָק. מֵתוּךְ דָּא מִשָּׁה דְאִיהוּ
בְּאִמְצָעִיתָא. בְּאֶרֶךְ דָּא אַהֲרֹן דְאִתְקַרֵי בְּאֵר מַיִם
חַיִּים. וְדוֹד מְלָכָא דְאִתְחַבֵּר עִמָּהוֹן.

תִּיאוּבְתָא דִּנְוִקְבָא לְגַבֵּי דְכוּרָא לָאו אִיהוּ אֶלָּא
כִּד עֵייל רוּחָא בָּהּ וְאַשְׁדַּת מִיָּא לְקַבְלָא
מִיּוֹן עֲלָאִין דְכוּרִין. כִּךְ בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לָא אִתְעַרַת
תִּיאוּבְתָא לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלָּא בְּרוּחָא
דְצַדִּיקָא דְעָאֲלִין בְּנִוּוּהָ. וְכִדִּין נְבָעִין מִיָּא מְנִוּוּהָ
לְקַבְלָא מִיּוֹן דְדְכוּרָא. וְכִלָּא אִתְעַכִּיד תִּיאוּבְתָא חָדָא
(ס"א וְצִבּוּרָא חָדָא) וְצִבּוּרָא חָדָא וְקִשּׁוּרָא חָדָא. וְדָא הוּא
רְעוּזָא דְכִלָּא וְטִיּוּלָא דְמִטְיִיל קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְצַדִּיקָא.

תָּא חַזִּי, כִּל אַנּוּן תּוֹלְדוֹת דִּגְנֵתָא דְעֵדֶן לָא נְפָקִין
מִצַּדִּיק. אֶלָּא כִּד עֵייל בְּהַאי תִּיבָה בְּחַבּוּרָא
חָדָא. וְכִלָּא גְנִיזוּן בָּהּ. וְלִבְתַּר מִינָהּ נְפָקִין. אוּף חָכָא

לשון הקודש

אֶלָּא בְּרוּחַ הַצַּדִּיקִים שְׁנֹכְכִים בְּתוֹכָהּ,
וְאִזּוּ נֹכְעִים מִיָּם מִתּוֹכָהּ כְּנֶגֶד מִי הַזְכָּר.
וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה תְשׁוּקָה אַחַת וְאַגְדָּה אַחַת
וְקִשּׁוּר אֶחָד. וְזֵהוּ רְצוֹן שֶׁל הַכֹּל וְהַטִּיּוּל
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטִיל עִם נִשְׁמוֹת
הַצַּדִּיקִים.

בַּא רְאֵה, כִּל אוּתָן תּוֹלְדוֹת גֵּן הָעֵדֶן לָא
יִצְאִים מִצַּדִּיק אֶלָּא בְּשְׁנֹכְכִים בְּתִבָּה הַזֹּאת

וְנוֹזְלִים - זֶה יִצְחָק. מֵתוּךְ - זֶה מִשָּׁה,
שֶׁהוּא בְּאִמְצָע. בְּאֶרֶךְ - זֶה אַהֲרֹן,
שֶׁנִּקְרָא בְּאֵר מַיִם חַיִּים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ
שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם.

תְּשׁוּקַת הַנִּקְבָּה לְזָכַר אֵינָה אֶלָּא בְּאִשְׁר
נִכְנַסַת בָּהּ רוּחַ וְשׁוֹפְכַת מִיָּם כְּנֶגֶד הַמַּיִם
הָעֲלִיּוֹנִים הַזְכָּרִיִּים. כִּךְ בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לָא
מְעוֹרַרַת הַשְּׁתוֹקְקוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

נח איש צדיק לא אפיק תולדות למפרי בעלמא עד
 דעאל לתיבה ואתפנש פלא בה והו גניזין בה.
 ולבתר מנה נפקו למפרי בעלמא ולא תקיימא
 בארעא. ואלמלא דנפקו מגו תיבה לא אתקיימו
 בעלמא. וכלא כגוונא דלעילא. מגו תיבה נפקי
 לעילא. מגו תיבה נפקי לתתא. דא כגוונא דא. (גמ'
 והכא אתקייים עלמא ולא מקדמת דנא. דכניני כד
 כתיב ונוזלים מתוך בארד. וכתיב ויולד נח שלשה
 בנים (אמר רבי יהודה ונו' ככתוב בדף סב א):

ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי יהודה
 בין דכתיב ותשחת הארץ אמאי לפני
 האלהים. אלא בין דעברו חוביהון באתגליא
 לעיניהון דכלא כדן לפני האלהים כתיב.

רבי יוסי אמר אנא אפכא אמרית. ותשחת הארץ

לשון הקודש

ומתודו וכאן התקנים העולם ולא מקדם
 לזה, שמשום כך כתוב ונוזלים מתוך
 בארד, וכתוב ויולד נח שלשה בנים.
 ותשחת הארץ לפני האלהים. אמר רבי
 יהודה, בין שכתוב ותשחת הארץ, למה
 לפני האלהים? אלא בין שעשו חטאיהם
 בגלוי לעיני הכל, אז כתוב לפני
 האלהים.

רבי יוסי אמר, אני אמרתי הפוך.

בחבור אחד, והכל גנונים בה, ואחר כך
 יוצאים ממנה. גם כאן נח איש צדיק לא
 הוציא תולדות לפרות בעולם עד שגכנס
 בתבה, והתכנסו הכל בה והיו גנונים
 בה, ואחר כך יצאו ממנה לפרות בעולם
 ולהתקנים בארץ. ואלמלא שיצאו מתוך
 התבה, לא התקיימו בעולם. והכל כמו
 שלמעלה – מתוך תבה יוצאים למעלה,
 מתוך תבה יוצאים למטה, זה כמו זה.

לִפְנֵי הָאֱלֹהִים. בְּקִדְמִיתָא לִפְנֵי הָאֱלֹהִים דְּלֹא הָוֹ
 עֲבָדֵי בְּאַתְנַגְלִיָּא. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים עֲבָדוּ וְלֹא לִפְנֵי בְּנֵי
 נִשְׂאָ. וּלְבִסּוּף עֲבָדוּ בְּאַתְנַגְלִיָּא הָדָא הוּא דְכִתְיֹב
 וְתַמְלֵא הָאָרֶץ חֲמָס. דְּלֹא הָוֵה אֲתֵר בְּכָל אֶרְעָא דְּלֹא
 הָוֵה בְּאַתְנַגְלִיָּא. וּבְגִין כֵּךְ בְּתֵרֵי גִזְוֵי אָמַר קִרָּא.

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת נֹחַ. רַבִּי אֲבָא אָמַר מִיּוֹמָא דְעֵבֶר
 אָדָם עַל פְּקוּדָא דְמַרְיָה כָּל בְּנֵי עֲלָמָא
 דְאַתְיִלְיָדוּ לְבִתֵּר אֶקְרוּן בְּנֵי הָאָדָם. וְלֹא לְשִׁבְחָא
 אֶקְרוּן חֲכִי. אֵלָּא כְּמָאן דְאָמַר בְּנֵי דְהַהוּא דְעֵבֶר
 עַל פְּקוּדָא דְמַרְיָה. בִּיּוֹן דְאַתָּא נֹחַ, אֶקְרוּן בְּנֵי עֲלָמָא
 עַל שְׁמִיָּה דְנֹחַ. תוֹלְדוֹת נֹחַ לְשִׁבְחָא. דְקָאִים לוֹן
 בְּעֲלָמָא. וְלֹא תוֹלְדוֹת דְאָדָם דְאֵעֵבֶר לוֹן מִעֲלָמָא
 וְנָרִים מוֹתָא לְכַלְהוּ.

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי, אִי חֲכִי, הָא כְּתִיב לְבִתֵּר וַיֵּרֶד

לשון הקודש

הָאָדָם שְׁנִלְדוּ אַחַר כֵּךְ נִקְרְאוּ בְּנֵי
 הָאָדָם. וְלֹא לְשִׁבְחָא נִקְרְאוּ כֵּךְ, אֵלָּא כְּמֹו
 שְׂאֵמַר בְּנֵי שָׁל אוֹתוֹ שְׂעֵבֶר עַל מַצּוֹת
 רַבּוּנֵוּ. בִּיּוֹן שְׂבָא נֹחַ, נִקְרְאוּ בְּנֵי הָעוֹלָם
 עַל שֵׁם נֹחַ. תוֹלְדוֹת נֹחַ לְשִׁבְחָא. שְׁהַעֲמִידֵם
 בְּעוֹלָם. וְלֹא תוֹלְדוֹת אָדָם שְׁהַעֲבִירֵם
 מִהָעוֹלָם וְנָרִים מוֹתָא לְכַלְהוּ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּךְ, הָרִי כְּתוּב
 אַחַר כֵּךְ, וַיֵּרֶד ה' לְרֹאוֹת אֶת הָעִיר וְאֶת

וְתַשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים -
 בְּהִתְחַלָּה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים, שְׁלֹא הָיוּ
 עוֹשִׂים בְּגִלּוּי. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים עָשׂוּ וְלֹא
 לִפְנֵי בְּנֵי אָדָם. וּלְבִסּוּף עָשׂוּ בְּגִלּוּי. זֶהוּ
 שְׁכִתְיֹב וְתַמְלֵא הָאָרֶץ חֲמָס, שְׁלֹא הָיָה
 מְקוֹם בְּכָל הָאָרֶץ שְׁלֹא הָיָה בְּגִלּוּי,
 וּבְגִלָּל כֵּךְ אָמַר הַפְּסוּק בְּשֵׁנֵי גִנְזִים.

אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת נֹחַ - רַבִּי אֲבָא אָמַר, מִיּוֹם
 שְׂעֵבֶר אָדָם עַל מַצּוֹת רַבּוּנֵוּ, כָּל בְּנֵי

יִי לְרֵאוֹת אֶת הָעִיר וְאֶת הַמְּגִדֵל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי
הָאָדָם. בְּנֵי הָאָדָם כְּתִיב וְלֹא כְּתִיב בְּנֵי נֹחַ. אָמַר
לִיה בְּנֵי דְאָדָם (דְּחֻטָּא ד'א חֻטָּא) קָמֵי מְרִיָּה טַב לִיה דְּלֹא
אֲבִירִי וְלֹא יִכְתּוּב עָלֶיהָ הֵאֵי קָרָא.

אֵלֶּא תָּא חֲזִי, כְּתִיב (מְשַׁלִּי י) בֵּין חֻכָּם יִשְׁמַח אָב.
כִּד פְּרָא טַב, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא דְכָרִין לִיה
לְאֲבוּי לְטַב. וְכִד אִיהוּ בִישׁ, כָּלֹא דְכָרִין לִיה לְאֲבוּי
לְבִישׁ. אָדָם בְּנֵי דְחֻטָּא וְעֵבֶר עַל פְּקוּדָא דְמְרִיָּה,
כִּד אָתוּ אֲנוּן דְמַרְדּוּ בְּמְרִיָּהוֹן מַה כְּתִיב אֲשֶׁר בָּנוּ
בְּנֵי הָאָדָם בְּנֵי דְאָדָם קְדַמָּא דְמַרְדּוּ בְּמְרִיָּה וְעֵבֶר
עַל פְּקוּדֵיהָ. וּבְגִינֵי כֵךְ אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ. אֵלֶּה וְלֹא
קְדַמָּי. אֵלֶּה דְנִפְקוּ וְעָאלוּ נֹחַ תִּיבָה וְאִפִּיקוּ תּוֹלְדֵין
לְעֲלָמִין וְלֹא תּוֹלְדוֹת אָדָם דְנִפְקוּ מִגְּנֵתָא דְעֵדֶן וְלֹא
אִפִּיק לֹון מִתַּמָּן.

לשון הקודש

משום שחטא ועבר על מצות רבונו,
כשפאו אותם שמרדו ברבונם מה
כתוב? אשר בנו בני האדם. אדם
הראשון שמרד ברבנו ועבר על מצותו,
ולכן אלה תולדות נח. אלה ולא
הראשונים. אלה שיצאו ונכנסו לתוך
התיבה והוציאו תולדות לעולמים. ולא
תולדות אדם שיצא מגן עדן ולא הוציא
אותם משם.

המגדל אשר בנו בני האדם. בני האדם
כתוב, ולא כתוב בני נח. אמר לו, משום
שאדם ושהטא ד'א חטא לפני רבונו, טוב
לו שלא נברא ולא יכתב עליו הכתוב
פסוק זה.

אֵלֶּא בא ראה, כתוב (משלי י) בין חכם
ישמח אב. כִּאֲשֶׁר הֵבֵן טוֹב, כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם זוֹכְרִים אֶת אֲבוּי לְטוֹב. וּכְשֶׁהוּא
רַע, כָּלֵם זוֹכְרִים אֶת אֲבוּי לְרַע. אָדָם,

תָּא חַיִּי, אֱלוֹ אִפִּיק אָדָם תּוֹלְדוֹת מִגִּנְתָּא דְעֵדֶן, לֹא
 יִשְׁתַּצֹּן לְדַרְי דְרִין. וְלֹא אֶתְחַשְׁדֵּי נְהוֹרָא
 דְּסִיְהָרָא לְעֵלְמִין. וּבְלָהוּ הוּוּ קַיִמִין לְעֵלְמִין. וְאַפִּילוּ
 מִלְּאַבִּי עֵלְאִי לֹא קַיִמִי קַמִּיִּהוּ בְּנְהוֹרָא וְזִינָא
 וְחֻכְמָתָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר בְּעֵלְמִין אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ.
 אֲבָל בֵּינֵן דְגֵרִים ^(דף טא ע"א) חֻטְאָה וְנִפְק אִיהוּ מִגִּנְתָּא
 דְעֵדֶן וְעֵבֵד תּוֹלְדוֹת לְבַר. לֹא אֶתְקַיְיְמוּ בְּעֵלְמָא וְלֹא
 חַיִּי בְּדִקָּא חַיִּי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה וְכִי הֵיךְ יִכְלוּן לְמַעֲבַד תּוֹלְדוֹת
 תַּמָּן דִּהָא אֱלִמְלָא לֹא אֶתְמַשִּׁיךְ עֲלֵיהּ יִצְר
 חֲרַע וְחֻטְא אֶתְקַיְיִם אִיהוּ בְּעֵלְמָא בְּלַחֲדוּי וְלֹא יַעֲבִיד
 תּוֹלְדוֹת. כְּגוֹוְנָא דָּא אֱלִמְלָא דְחָבּוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא
 וְאַמְשִׁיכוּ עֲלֵיהּ יִצְר חֲרַע לֹא עֵבְדוּ תּוֹלְדוֹת לְעֵלְמִין
 וְלֹא יִיתוּן דְרִין אַחֲרֵינֵן לְעֵלְמָא.

לשון הקודש

היו פראוי.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, וְכִי אֵיךְ יִכְלוּ לַעֲשׂוֹת
 תּוֹלְדוֹת שָׁם, שְׁהַרִי אֱלִמְלָא לֹא נִמְשַׁךְ
 עֲלָיו יִצְר חֲרַע וְחֻטְא, יִתְקַיִם הוּא בְּעוֹלָם
 לְבַדּוֹ וְלֹא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת? כְּמוֹ זֶה
 אֱלִמְלָא שְׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֵגֶל וְהִמְשִׁיכוּ
 עֲלֵיהֶם יִצְר חֲרַע, לֹא יַעֲשׂוּ לְעוֹלָמִים
 תּוֹלְדוֹת וְלֹא יִבְאוּ דוֹרוֹת אַחֲרֵיהֶם לְעוֹלָם.

כֹּאֵן רָאָה, אֱלוֹ הוֹצִיא אָדָם תּוֹלְדוֹת מִגִּן
 עֵדֶן, לֹא הָיוּ מְשַׁמְדִים לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְלֹא
 נִחַשְׁדֵּי אֹר הַלְבָנָה לְעוֹלָמִים, וְכֻלָּם הָיוּ
 קַיִמִים לְעוֹלָמִים, וְאַפִּילוּ מִלְּאַבִּים עֲלִיוֹנִים
 לֹא עָמְדוּ לְפָנֵיהֶם בְּאוֹר וְזִינָא וְחֻכְמָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר בְּעֵלְמִין אֱלֹהִים בְּרָא אוֹתוֹ. אֲבָל
 בֵּינֵן שְׁגָרָם חֻטְא וְזִינָא מִגִּן עֵדֶן וְעֵשָׂה
 תּוֹלְדוֹת כְּחַוִּי, לֹא הִתְקַיְיְמוּ בְּעוֹלָם וְלֹא